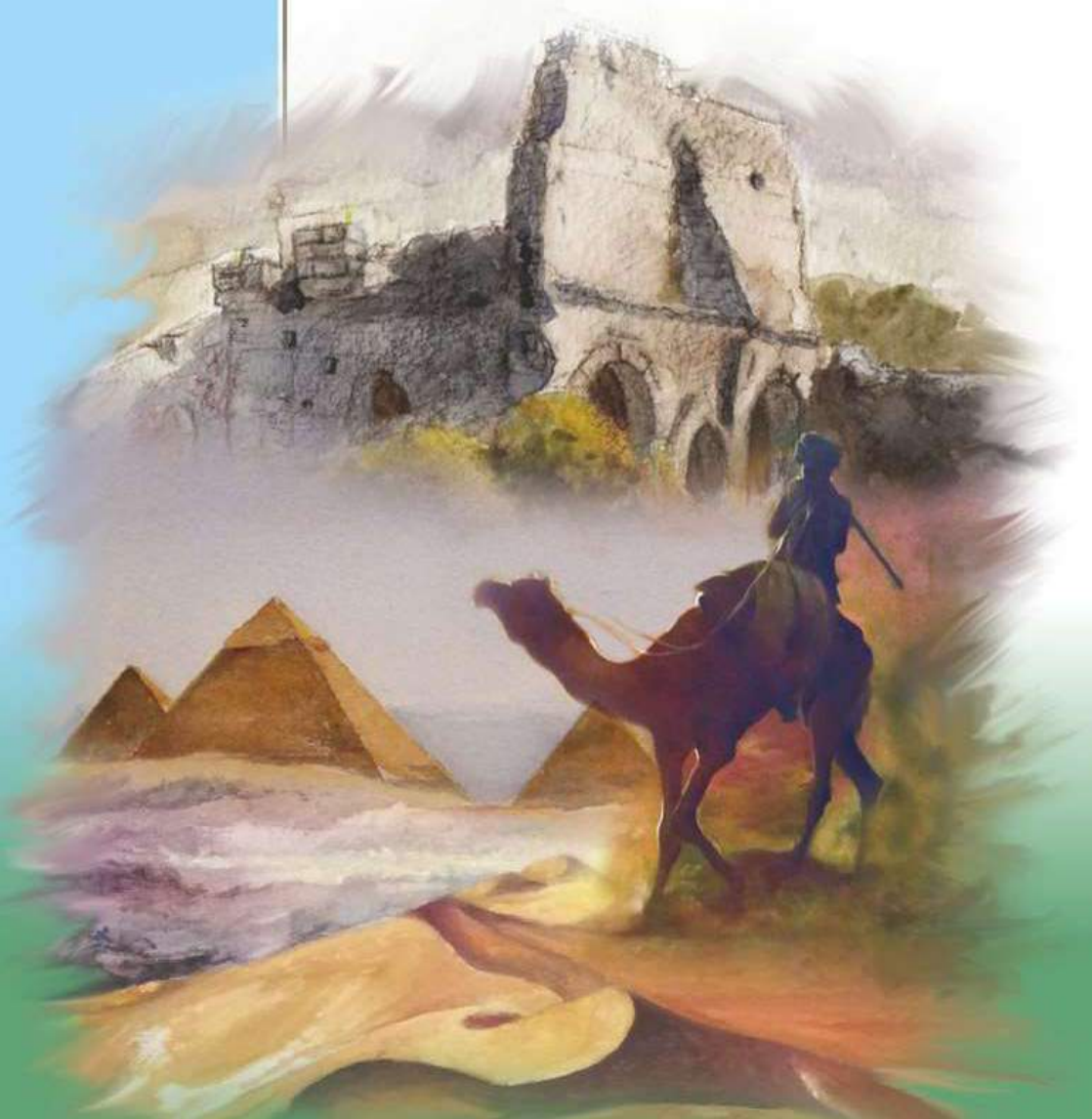

Paulo KOELO

ALKIMYOGAR

Paulo Koelo

ALKIMYOGAR

Yoshlar nashriyot uyi
Toshkent – 2018

UO'K 821.134.3-31

КБК 84(7Бра)

К 75

Koelo, Paulo.

Alkimyogar [Matn]: roman / P. Koelo. - Toshkent: Yoshlar nashriyot uyi, 2018. - 136 б.

Paulo Koeloning 1988-yilda yaratilgan ushbu romani dunyo miqyosidagi bestseller romanlardan biridir. Asarning asosiy voqealari Andalusiyalik Santyagoning ko'rgan tushi asnosida rivojlantiriladi. Asar o'quvchini "Dunyoning qalbi"ni tushunishga, o'z taqdir so'qmog'idan yurishga o'rgatadi. Asarni o'qish jarayonida, voqealar silsilasida uning asosida sharq falsafasi, tasavvuf mujassam ekanligining guvohi bo'lasiz.

UO'K 821.134.3-31

КБК 84(7Бра)

ISBN 978-9943-5316-8-0

© Yoshlar nashriyot
uyi, 2018

TARJIMONDAN

Insonning Yerdagi umri mobaynida amalga oshiradigan ishlari nimalardan iborat? O‘z taqdiri yo‘lidan borib, ko‘ngliga tukkan orzu-umidlarini amalga oshirishi uchun insonga eng zarur narsa nima?..

“Alkimyogar” romani mana shunday ko‘lamli, mazmunan falsafiy, mohiyatan esa oddiy insoniy muammo haqida.

Asar muallifi– hozirgi zamonning mashhur yozuvchisi braziliyalik Paulo Koelo.

“Alkimyogar” Richard Baxning “Oqcharloq Jonatan” yoki “Sharpalar” asarlariga o‘xshamaydi. Ekzyuperining “Kichkina Shahzoda”siga ham o‘xshash tomonlari juda kam. Biroq negadir “Alkimyogar”ni o‘qiganda beixtiyor o‘sha rivoyat-qissalar yodga tushadi. Zotan, bu asar aynan hozirgi zamon kitobxonlari uchun yozilgandek va “Alkimyogar”ning turli davlatlar arboblari-yu, mashhur san’atkorlar hamda hozircha bir yuz o‘n yetti mamlakatdagi millionlab adabiyot muxlislari tomonidan sevib o‘qilishi shundan dalolatdir.

“Bizning sayyoramizda bir buyuk haqiqat barqaror: agar siz chindan nimanidir orzu qilsangiz, unga albatta erishasiz. Zotan, bu orzu olam qalbida ham tug‘iladi va ayni shuning o‘zi sizning Yerda mavjudligingiz tasdig‘i, sizning taqdiringizdir”, deb yozadi P. Koelo.

ORZU YO‘LIDAGI TO‘RT TO‘SIQ

“Sofiya” nashriyoti chop etgan “Alkimyogar” romani-ning birinchi nashrini qo‘lga olib, chin dildan quvondim. Bir necha yil mobaynida rossiyalik tashabbuskor kitobxonlar bu kitobni imkon darajasida yoyishga urinishdi – internetga joylashdi, qo‘lbola kitob shaklida tayyorlab almashib o‘qishdi, asar matnining foto nusxasini chiqarishdi. Biroq barcha sa’y-harakatlarga qaramay, turli bahona-yu sabablar bois, hozirgacha “Alkimyogar”ni kitob tarzida nashr etib, bozorga olib kirishning iloji bo‘lmagan edi.

Mana, nihoyat uni nashr qilib, talab darajasida tarqatishga jur‘at etadigan nashriyot chiqib qoldi. Romanda hikoya qilingan cho‘pon bola – Santyagoning sayohati bilan bog‘liq voqealar asosida yotgan tub ma‘no-mazmun – bu “O‘z Taqdiring” tushunchasidir. “O‘z Taqdiring” nima degani? Bu Xudo tomonidan bizga buyurilgan, umrimiz mobaynida ado etishimiz lozim bo‘lgan oliy majburiyat, har qaysimizning bosib o‘tadigan o‘z yo‘limizdir. Biz har safar biror-bir amalni quvonch va hafsala bilan bajarganimizda, o‘z taqdirimizga mos tarzda ish tutgan bo‘lamiz. Biroq yorug‘ orzu-niyatlarga peshvoz chiqishday baxtga erishmoq uchun bu yo‘ldan matonat bilan o‘tish har kimga ham nasib etavermaydi.

Xo‘sh, nima uchun hammaning ham istak va orzulari ushalavermaydi?

Bunga to‘rtta to‘siq xalal beradi. Birinchisi shundan iboratki, go‘daklik paytdayoq, hayotda erishishni juda istagan narsalarga intilganimizda, yo‘q, bu narsalarga erishib bo‘lmaydi, degan gapni quloqqa quyib qo‘yishadi. Bola: har-chand urinmay, baribir o‘zim xohlagan narsaga erisholmay-

man, degan fikr bilan ulgʻayadi. Shu tariqa, yillar mobaynida qalbida turli xil shubha-gumonlar va qoʻrquvlar ildiz otadi, umidsizlik va aybdorlik tuygʻusi kuchayib boradi. Va bir kun kelib, oʻz taqdirini yashash istagi shu ogʻir yuk ostida qolganini anglaganda, oʻziga inʼom etilgan oliy imkonni yoʻqotib qoʻyganday tuyuladi. Biroq aslida bu imkon uning qalbida yashayotgan boʻladi.

Shunga qaramay, kishi qalbi tubidagi orzu-niyatini yuzaga chiqarishga, amalga oshirishga bel bogʻlab kirishguday boʻlsa, uni yana bir sinov kutadi: bu – sevgi, mehr-muhabbatdir. Kishi hayotda nimaga erishmoqchi ekanini yoki qanday sinovlarga bardosh bera olishini biladi, biroq orzusiga yetish uchun hamma narsadan voz kechsa, oqibatda oʻz yaqinlariga ozor yetkazib qoʻyishdan qoʻrqadi. Inson mehr-muhabbatning orzu yoʻlida toʻsiq emasligini tushunmaydi, zotan, sevgi xalal bermaydi, balki aksincha, harakatga ragʻbat uygʻotadi. Faol insonga chindan yaxshilikni ravo koʻradigan, unga doimo yelkasini tutishga shay odam uni tushunishga va qoʻllab-quvvatlashga tayyor boʻladi.

Kishi sevgining toʻsiq emas, balki tayanch ekanligini anglab yetgan chogʻda, unga uchinchi toʻsiq xavf soladi: bu – omadsizlik va magʻlubiyatlardan qoʻrqish tuygʻusi. Oʻz orzulari yoʻlida kurashayotgan odam boshqalardan koʻra kuchliroq zahmat chekadi, harakatlari zoye ketayotgan damlarda esa u, odatdagiday, “boʻlsa boʻlar, boʻlmasa gʻovlab ketar”, degan maslakka iyak suyamaydi. Aslida ham, u aynan orzu yoʻliga oʻzini butunlay baxshida etganini anglaydi. Shuningdek, u oʻz taqdiri belgilagan yoʻl barcha yoʻllar kabi mashaqqatli ekanini anglaydi. Oradagi farq shundaki, u tanlagan yoʻl olib boradigan manzil oʻzgacha– bu manzilda yurak javhari mavjuddir. Shu bois Nur Askari eng ogʻir damlarda suv va havodek zarur sabr-qanoatga ega boʻlishi va doimo borliq olam chorasiz, oʻta tang vaziyatlarda ham

uning orzulari amalga oshishiga yordam berajagini yodda tutmog'i kerak.

Siz: bu yo'lda mag'lubiyatlarning, omadsizliklarning ham nafi tegadimi, deb so'rarsiz.

Nafi bormi, yo'qmi, bundan qat'iy nazar, ular ro'y bera-di. Inson o'zining orzu-istaklari yo'lida kurashni boshlagan paytda, tajribasizligi tufayli, ko'plab xatoliklarga yo'l qo'yadi. Biroq borliqning mohiyati ham shunda-da, yiqilganni yer ko'taradi, deganlaridek, necha bor yiqilmang, har gal oyoqqa turib olish zarur.

Modomiki, bizning boshqalarga qaraganda ko'proq aziyat chekishimizga to'g'ri kelar ekan, o'z taqdir yo'limizdan yurishimiz shartmi, deb so'rashingiz mumkin.

Bu shuning uchun ham zarurki, omadsizliklar va mag'lubiyatlar ortda qolgach ular oxir-oqibat baribir ortda qoladi, – biz to'la-to'kis baxt tuyg'usini anglab yetamiz va o'zimizga ishonchimiz yanada ortadi. Qalbimizning tub-tubida boshimizdan kechirgan g'aroyib hodisalarga munosib ekanimizga ishonch hosil etamiz. Hayotimizning har bir kuni, har bir soati – bu Sharaflı Jang daqiqalaridir. Vaqt o'tishi bilan biz hayotning har bir lahzasini quvonch bilan qabul qilish va undan huzur-halovat tuyushni o'rganib boramiz. Kutilmaganda boshimizga tushadigan og'ir g'am-qayg'u chidasa bo'ladiganday tuyuladigan, nisbatan yengil tashvishlarga qaraganda tezroq o'tadi: nisbatan yengil tuyulgan mushkulotlar bir necha yillarga cho'zilishi mumkinki, ular o'zining og'ir asoratlarini qoldirgancha, eng oxirgi nafasimizgacha hayotimizga soya solib, qalbimizni muttasil, sezdirmay kemiradi.

Xullas, inson qalbi tubidagi orzu-niyatlarini yuzaga chiqarish yo'lida kechgan mashaqqatli kurashlarning yurakda qoldirgan jarohatlari izini payqamay, yillar mobaynida umidini yurak tafti bilan oziqlantirib, umr bo'yi intilganiga erishadigan fursat yetganda – ko'ngil istaklari amalga oshishi

ayon, ehtimol, ertaga orzusi ro'yobga chiqishiga ishonchi komil bo'lganda – xuddi shu pallada uni so'nggi to'siq kutadi: bu – butun hayoti davomida unga hamroh bo'lgan orzulari ijobatidan qo'rquv hissidir.

Oskar Uayld yozganiday, “Odamlar doimo eng yaxshi ko'rgan narsalarini vayron qiladilar”. Haqiqatan ham shunday. Umr bo'yi orzu qilgani nihoyat ro'yobga chiqa boshlaganini anglash hissi inson qalbini aybdorlik tuyg'usiga chulg'aydi. Tevarak-atrofga boqib, u ko'plab kishilar istaklariga yetolmaganiga guvoh bo'ladi va shunda o'zi ham bunday g'alabaga munosib emasligini o'ylay boshlaydi. O'z orzusi yo'lida qancha qiyinchiliklarni boshdan kechirganini, ko'p narsani qurbon qilganini unutadi. Men hayotda o'z taqdirlari yo'lidan yurib, mashaqqatlar chekib, katta maqsadlariga erishishlariga atigi ikki qadam qolganida – eng oxirgi daqiqalarda talay ahmoqliklarga yo'l qo'yishgan odamlarni uchratdim. Oqibatda ularning, qo'l uzatsa yetguday, amalga oshaman deb turgan orzu-niyatlari oqlanmay qolib ketgan.

Xullas, ana shu to'rt to'siqning orasida bu – so'nggisi eng makkor to'siq, chunki u allaqanday sirli-muqaddas pardaga burkangan – orzular ijobatining quvonchlari-yu, g'alaba samaralaridan bahramandlikning kushandasi. Inson mislsiz kurashlar evaziga erishgan g'alabasiga o'zining munosib ekanini anglab yetganda Yaratganning inoyatiga doxil bo'ladi va unga bu joyda, Yerdə umrguzaronlik qilayotganining asl mohiyati ochiladi.

“Alkimyogar” romanida, ramziy shaklda, mana shular haqida hikoya qilinadi.

Paulo KOELO
2000-yil, iyul

J.ga bag'ishlanadi.

– Buyuk ijod sirini anglagan Alkimyogarga.

O'z yo'llarida davom etishdi. Iso bir qishloqqa kirdi. Bu yerda Marfa ismli ayol uni uyiga taklif qildi. Uning Maryam ismli bir singlisi bor edi. Maryam Isoning oyoqlari oldida o'tirib, uning so'zlarini tinglar edi. Marfa esa tayyorgarchilik ishlari bilan juda ovora edi. Nihoyat u Iso yoniga kelib:

– Hazrat! Singlim bir o'zimni xizmatda qoldirib qo'yganiga e'tibor bermayapsanmi? Unga aytgin, menga yordam bersin! – dedi. Iso unga shunday javob berdi:

– Marfa, Marfa, buncha urinib tashvishlanmasang! Zarur bo'lgan bittagina ish bor. Maryam esa o'zi uchun yaxshi ulushni tanladi va bu undan tortib olinmaydi.

Luka bayon etgan Muqaddas Xushxabar, 10:38-42

MUQADDIMA

Alkimyogar kitobni qo‘liga oldi, uni sayyohlardan kimdir olib kelgan edi. Kitob muqovasiz edi, biroq u muallifning ism-sharifini topdi – Oskar Uayld – va uni varaqlab, tuyqusdan nigohi Nargis haqidagi rivoyatga tushdi.

Kun-uzzun anhor bo‘yida o‘z aksiga mahliyo bo‘lib o‘tiradigan sohibjamol bo‘zbola haqidagi rivoyat Alkimyogarga ma‘lum edi: Nargis shu qadar mahliyo bo‘lib anhora termilib qolgan ediki, oxir-oqibat suvga qulab, cho‘kib ketdi, qirg‘oqdan esa gul unib chiqdi, gulni uning nomi bilan atashdi.

Biroq Oskar Uayld bu rivoyatni boshqacha hikoya qilgan.

“Nargis halok bo‘lgach, o‘rmon nimfalari – driadalar sezdilarki, anhorning chuchuk suvi ko‘z yoshdan sho‘rlanibdi.

– Sen nega yig‘layapsan? – so‘rashdi driadalar.

– Men Nargisga aza tutayapman, – javob qildi anhor.

– Buning ajablanadigan joyi yo‘q, – deyishdi driadalar.

– Oqibat shu ekan, axir, u o‘rmondan o‘tganda biz doimo ortidan yugurar edik, yolg‘iz sensan – uning husn-u jamolini yaqindan ko‘rgan.

– U sohibjamolmidi? – so‘radi shunda anhor.

– Ha, bu haqda sendan o‘zga kim ham bir so‘z ayta olardi? – ajablanishdi o‘rmon nimfalari: – Sening qirg‘og‘ingda o‘tirib, sening suvlaringga termilib, azondan shom qorong‘isigacha vaqt o‘tkazgan emasdimi u?

Anhor uzoq sukut saqladi va nihoyat javob qildi:

– Men Nargisga aza tutayapman, biroq hech qachon uning go‘zal ekanini payqamabman. Ko‘z yoshlarimni oqizayotganim boisi, har safar u qirg‘og‘imga kelib, egilib suvlarimga termilib o‘tirganida, ko‘zlarining tubida mening go‘zalligim yuz ko‘rsatardi”.

“Naqadar g‘aroyib rivoyat”, – o‘yladi Alkimyogar.

Bu tanishuv parchasidir. Asarning to'liq versiyasi
<https://kitobxon.com/uz/asar/3524> saytida.

Бу танишув парчасидир. Асарнинг тўлиқ версияси
<https://kitobxon.com/uz/asar/3524> сайтида.

Это был ознакомительный отрывок. Полную версию
можно найти на сайте
<https://kitobxon.com/ru/asar/3524>